

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю
(назва магістерської програми)

на тему: **«Виробничі запаси – порядок відображення в обліку та звітності підприємства: національний та міжнародний досвід (на прикладі ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів»)»**

(назва теми)

Виконавець:

Студентка обліково-економічного факультету

Пашковська Анна Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

Д.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Слободяник Юлія Борисівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

АНОТАЦІЯ

Пашковська А.Ю. «Виробничі запаси – порядок відображення в обліку та звітності підприємства: національний та міжнародний досвід (на прикладі ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів»)»

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою «Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю».
Одеський національний економічний університет.
Одеса, 2018.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є процес організації обліку, аудиту та аналізу використання виробничих запасів у сучасних умовах господарювання.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів; система обліку, аналізу та аудиту на ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів».

Проаналізовано економічну сутність виробничих запасів та їх класифікацію, нормативно-правові акти, що регулюють облік та аудит виробничих запасів, діючу систему обліку, аналізу та аудиту на ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів».

Запропоновано основні напрями удосконалення документального оформлення обліку; підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємства; обґрунтування системи обліку матеріальних витрат на освоєння нової техніки і технології виробництва; удосконалення системи аналітичного обліку виробничих запасів на ПАТ «Одеський завод радіально свердлильних верстатів», удосконалення системи аудиту, шляхом залучення до проведення контрольних заходів зовнішніх експертів, розробляти внутрішньо-фірмові методики аудиту робочої документації у вигляді внутрішньо-фірмових стандартів. Для оптимізації використання виробничих запасів використовувати методи економіко-математичного моделювання.

Ключові слова: виробничі запаси, матеріальні ресурси, методи оцінки, облік, аналіз, аудит, економіко-математичне моделювання.

ANNOTATION

Pashkovska A. "Production Reserves - the order of reflection in the accounting and reporting of the enterprise: national and international experience (for example, PJSC" Odessa Plant of Radial Drilling Machines ")"

071 "Accounting and Taxation" under the master's program
"Accounting, audit and taxation in the management of business activity".
Odessa National Economics University.
Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. The object of the study is the process of organizing accounting, auditing and analysis of the use of inventories in modern economic conditions.

The theoretical aspects of accounting, analysis and audit of inventories are considered in the paper; system of accounting, analysis and audit at PJSC "Odessa Plant of Radial Drilling Machines".

The economic essence of production inventories and their classification, normative legal acts regulating the accounting and auditing of inventories, the operating system of accounting, analysis and audit at PJSC "Odessa Plant of Radial Drilling Machines" are analyzed.

The main directions of improvement of documentary registration of accounting are offered; substantiation of the accounting system of material costs for the development of new technology and production technology; Improvement of the system of analytical accounting of industrial stocks at PJSC "Odessa Plant of Radial Drilling Machines", improvement of the audit system by attracting external experts to the control measures, develop internal-brand methods of audit of working documentation in the form of internal-brand standards. To optimize the use of production resources, use the methods of economical and mathematical modeling.

Keywords: production stocks, material resources, methods of evaluation, accounting, analysis, audit, economic-mathematical modeling.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Виробничі запаси займають особливе місце не лише у складі майна підприємства, а й у структурі витрат, оскільки вони є основною складовою формування собівартості готової продукції. Виробничі запаси забезпечують постійність, безперервність та ритмічність діяльності підприємства, гарантують його економічну безпеку, також вони потребують значних капіталовкладень, тому від організації їх обліку та аналізу залежить точність визначення прибутку підприємства, його фінансовий стан, конкурентоспроможність на ринку та в цілому ефективність роботи підприємства.

Ефективне використання виробничих запасів впливає на зменшення витрат, собівартості продукції, підвищення рентабельності, покращення матеріального та фінансового стану підприємства, що обумовлює актуальність теми проведеного дослідження.

Мета роботи. Метою дипломної роботи є вивчення та розкриття теоретичних та практичних аспектів обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів підприємства, визначення можливих напрямів удосконалення їх організації, а також пошук резервів підвищення ефективності використання виробничих запасів.

Завдання. Для досягнення поставленої мети, що визначає зміст дослідження, в роботі було передбачено вирішити наступні основні задачі:

- визначити економічну сутність виробничих запасів, їх основні класифікаційні ознаки в сучасних умовах господарювання;
- дослідити існуючі методи оцінки виробничих запасів та з'ясувати їх переваги та недоліки;
- провести порівняльний аналіз вимог щодо обліку запасів відповідно до П(С)БО та МСФЗ;
- відобразити кореспонденцію рахунків як основу для організації ведення раціонального бухгалтерського обліку запасів;
- надати загальну організаційно-економічну характеристику підприємства, розрахувати та проаналізувати основні показники його діяльності;
- визначити особливості використання виробничих запасів та відображення їх в обліку та звітності підприємства;
- визначити теоретичні основи організації та проведення аудиту виробничих запасів;
- провести аналіз забезпеченості та ефективності використання виробничих запасів підприємства;
- висвітлити шляхи вдосконалення проведення аудиту і аналізу виробничих запасів;
- розробити рекомендації щодо покращення організації обліку виробничих запасів та застосування їх на досліджуваному підприємстві;

– застосувати економіко-математичне моделювання для оптимізації виробничих запасів.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес організації обліку, аудиту та аналізу використання виробничих запасів ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів».

Предмет дослідження. Предметом дослідження є методика обліку, організація аналізу і аудиту виробничих запасів підприємства в сучасних умовах господарювання.

Методи дослідження. Під час написання роботи використовувались загальнонаукові та специфічні методи дослідження. Для розкриття сутності виробничих запасів в бухгалтерському обліку були застосовані такі загальнонаукові методи: аналіз для деталізації та розкладання об'єкта дослідження на окремі важливі елементи; синтез – для вивчення об'єкта в його цілісності, єдності і взаємозв'язку його частин; індукція і дедукція; порівняння та моделювання.

Вивчення стану обліку, аналізу аудиту виробничих запасів на підприємстві на базі застосування експертних оцінок, порівняння та розрахунків, а також статистико-економічні, вибіркові методи та економіко-математичні методи та моделі, результати наукових досліджень.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою роботи є законодавчі та нормативні акти, що регламентують облік, аудит та аналіз виробничих запасів, статті вітчизняних та зарубіжних наукових видань, монографії, дисертації, періодичні спеціалізовані видання з питань економіки, обліку та аудиту, методичні матеріали навчальних посібників, матеріали науково-практичних конференцій з питань економіки, бухгалтерського обліку, аудиту і контролю, зокрема і комп'ютерної мережі Інтернет. Практична частина роботи побудована на даних фінансової звітності та облікової інформації ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів».

Публікації та апробація результатів дослідження. Результати дослідження було апробовано, а саме:

– на Міжнародній науковій конференції «Розвиток обліку, аналізу і аудиту суб'єктів суспільного інтересу», що відбулася 20-21 жовтня 2017р. у м. Житомир (тези на тему «Проблемні питання обліку виробничих запасів та шляхи їх вдосконалення»);

– на Міжнародній науково-практичній конференції «Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи», що відбулася 15-16 грудня 2017р. у м. Дніпро (тези на тему «Аналіз ефективності виробничих запасів на прикладі ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів»).

Повний обсяг роботи складає 109 сторінок;

Кількість таблиць – 18;

Кількість формул – 7;

Кількість рисунків – 6;

Кількість найменувань у списку використаних джерел – 52;

Кількість додатків – 16;

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «Теоретико-методичні основи обліку виробничих запасів» розглядалися теоретичні аспекти обліку, аналізу та аудиту виробничих запасів; система обліку, аналізу та аудиту, нормативно-правова база виробничих запасів; визнання і оцінка виробничих запасів згідно до міжнародних та національних стандартів та були розглянуті проблемні питання обліку виробничих запасів.

У 2 розділі «Діюча практика обліку використання виробничих запасів та відображення в звітності ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів» було проаналізовано діючу система обліку виробничих запасів та напрями вдосконалення діючої системи обліку виробничих запасів на ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів».

У 3 розділі «Організація аналізу та аудиту операцій з використання виробничих запасів на ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів». Також запропоновано основні напрями удосконалення документального оформлення обліку; системи аналітичного обліку виробничих запасів на ПАТ «Одеський завод радіально свердлильних верстатів», удосконалення системи аудиту.

ВИСНОВКИ

Виходячи із мети та завдання дипломної роботи, поставлених на початку дослідження, нами було проведено ряд заходів щодо діючої практики обліку, аналізу та аудиту на підприємстві було визначено сутність запасів, їх класифікація з економічної та бухгалтерської точки зору, наведено особливості оцінки запасів за вітчизняними та міжнародними стандартами, відображення виробничих запасів у звітності та висунуто пропозиції по вирішенню зазначених питань по удосконаленню обліку, аналізу та аудиту за виробничими запасами на ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів».

Перш за все, за допомогою порівняння визначень виробничих запасів різних авторів було визначено їх значну роль у процесі суспільного виробництва. В законодавчих і нормативно-правових документах вживаються різні категорії виробничих запасів – «запаси», «матеріали», «товарно-матеріальні цінності» та інші терміни. Пропонуємо вважати виробничими запасами сукупність предметів праці, які знаходяться на підприємстві у вигляді складських запасів основних та допоміжних матеріалів, а також палива, запасних частин, зворотних відходів, тари та інших матеріалів, які призначені для використання як у виробничому процесі так і для будь-яких інших потреб підприємства за умови їх повного споживання у одному операційному циклі.

Існують різні методи оцінки запасів, кожен з яких має свої переваги та недоліки, тому є дуже важливим завдання вибору саме того методу, за яким можна найточніше провести оцінку запасів, залежно від діяльності підприємства. Вибір підприємством оптимального методу оцінки запасів сприяє збільшенню оборотних коштів, залученню інвестицій, що в підсумку дає можливість отримати більші прибутки та в цілому покращити фінансовий стан підприємства. На ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів» використовується метод середньозваженої собівартості. Таким чином, було запропоновано використовувати даний метод оцінки і надалі, так як цей метод є найбільш найпростішим та найменш ризикованим.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів» в частині операцій, які пов'язані з формуванням обліково-аналітичної інформації щодо організації обліку, аналізу та аудиту використання запасів. Підприємство успішно здійснює свою основну операційну діяльність, однак через великі втрати операційної діяльності ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів» не в змозі отримати прибуток.

Система обліку запасів на підприємстві, на наш погляд, потребує вдосконалення.

З метою вдосконалення управління виробничими запасами на ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів» було запропоновано такі заходи:

- підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємства;
- удосконалення системи автоматизації обліково-аналітичних робіт в управлінні виробничими запасами та обґрунтування раціональних методів проведення інвентаризації виробничих запасів;
- обґрунтування системи обліку матеріальних витрат на освоєння нової техніки і технології виробництва;
- чітка організація обліково-контрольних процедур руху запасів підприємств (застосування прийомів обліку за центрами відповідальності, заходів контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів);
- скласти графік документообігу зі створення та обробки документів з вказівкою термінів виконання;
- запропоновано вести облік транспортно-заготівельних витрат за номенклатурними групами, що дозволить більш точно відображати вартість останніх в окремих номенклатурних групах.

Законодавча і нормативно-правова база покликана забезпечити однакове розуміння і дотримання єдиних принципів контролю в організації діяльності кожного підприємства. Дослідження нормативно-правових документів дають змогу під час проведення аудиту запасів підтвердити реальність і достовірність вартості запасів у фінансовій звітності та відповідністю операцій з ними чинному законодавству.

Підприємство використовує програму «1С: Підприємство», яка має достатньо широку функціональну і розгалужену структуру управлінських та контрольно-аналітичних задач у єдиній інтегрованій системі.

Аналіз стану забезпеченості досліджуваного підприємства виробничими запасами на основі форм фінансової звітності дають змогу стверджувати, що підприємство знаходиться в не стійкому фінансовому стані, ліквідність підприємства знаходиться на дуже низькому рівні, тобто в підприємства мала кількість грошових коштів та дебіторської заборгованості щоб покрити свої зобов'язання. Аналіз оборотності запасів підприємства показав, що відбувалося коливання коефіцієнтів оборотності за 2014 – 2016 роки. Впровадження аналізу допоможе більш раціонально використовувати наявні матеріальні ресурси, зокрема знаходити внутрішні резерви для збільшення виробництва продукції за рахунок зменшення матеріальних витрат на одиницю продукції. Тому для підвищення фінансової стійкості підприємству необхідно почати використовувати залучений капітал у вигляді кредитів, особливо довгострокових, що дозволить підприємству отримати більшу величину прибутку.

Кожного року на ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів» проводиться аудиторська перевірка незалежною аудиторською компанією. Письмове оформлення результатів аудиту – одне з найважливіших його завдань. Дослідження доводять, що своєчасне і якісне оформлення аудиторських документів – необхідна умова успішного та ефективного проведення аудиту. В аудиторському висновку, що узагальнює результати

аудиту виробничих запасів ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів» відзначено: «...аудиторська перевірка показала, що бухгалтерська річна звітність підприємства достовірна і складена відповідно до Міжнародних (стандартів) бухгалтерського обліку, звітність складена відповідно дійсним обліковим даним, система бухгалтерського обліку відповідає вимогам українського законодавства і дає достовірне і дійсне уявлення про фінансовий стан товариства станом на 31.12.2016 року».

На ПАТ «Одеський завод радіально-свердлильних верстатів» було рекомендовано створити службу внутрішнього аудиту, яка дасть змогу значно покращити організацію ведення обліку виробничих запасів та здійснювати постійний контроль над їх рухом. З метою покращення внутрішнього контролю підприємства запропоновано залучати до проведення контрольних заходів зовнішніх експертів, також було рекомендовано заключити договір про повну матеріальну відповідальність з комірником, розробити внутрішньо-фірмові методики аудиту робочої документації у вигляді внутрішньо-фірмових стандартів.

Кореляційно-регресійний аналіз показав, що на підприємстві повинні контролюватися матеріальні витрати, їх коливання повинні відповідати виробничим потребам. Для оптимізації використання виробничих запасів доцільно використовувати методи економіко-математичного моделювання. На підставі кореляційно-регресійного аналізу запропоновано проведення моніторингу руху та використання виробничих запасів у розрізі кожної групи.

Таким чином, виконання завдань організації бухгалтерського обліку забезпечить своєчасне, повне, достовірне та безперервне відображення всіх господарських операцій; обробку інформаційних даних, складання на їх основі облікових регістрів і бухгалтерської звітності та реалізація напрямів удосконалення обліку запасів підприємства призведе до значного підвищення результативності його фінансово-економічної діяльності.